

Maminka, 15. 6. 2017

DĚTI

TO UMÍ UŽ OD NAROZENÍ!

Devět měsíců se vaše miminko vznáší jako astronaut, a když se vyklube na svět, ohromuje vás svými dovednostmi. Které reflexy mu pomáhají přežít v novém prostředí?

PŘÍPRAVILA: VERONIKA VLACHOVÁ

Už na ultrazvuku kolem 14. týdne vás může potomek přesvědčit o své šikovnosti: dělá nejrůznější grimasy, krabati čelo nebo nacvičuje sání vlastním palecku. Také se využí důležitý reflex – úchopový. Zkouš si ho na své první hračce, pupeční šnůru, kterou ve žvýčich během pronásleduje svýma ručičkama. Jinými slovy to znamená, že evoluční program probíhá podle plánu. Důvod je jasný, jakmile miminko opustí bezpečný prostor matinčiny dolny, musí mít hned od prvních týdnů sánči na přežití. Které reflexy mu v tom pomáhají?

Tři hlavní reflexy AUTOMAT NA PŘEŽITÍ

1 **AJTOVÝ** **REFLEX** **U**byl čerstvě narozený jedinec životaschopný a dokázal si zajistit mezičlánkovitou potřebu v novém světě, je obdarován důležitými reflexy, jaký je treba sáci. Proto si ho už v dežoře plodné nacvičuje – sáním palecku. Dále se musí naučit polýkat, což je dovednost, kterou mu zajistí teplé mléčko v žaludku. Všemu ale musí předcházet ještě jedna dovednost – hledací reflex, který v praxi vypadá jako automatické hybnání hlavíčkou s otevřenou pusinkou, kterým se nejlépe dostane k bradavce nebo savicce s mlečkem. A když mu něco zaskočí? I na to připravila myška a novorozence obdarila reflexem, který jej ochrání před zadusením. Miminko začne kašlat, aby se cizí objekt dostal mimo dýchací soustavu. A do půlroku života miminka je aktivní reflex, který blokuje dýchací cesty v případě, že se nosu nebo pusinky dostane voda. Ochrani se tak plíce.

2 **SLÁVA, PRVNÍ KRÚČKY!** **V**ěděla jste, že už novorozenec dokáže chodit? Samozřejmě že ne úplně, ale už po narození se v něm aktivuje chodící reflex, který způsobuje polohy nožiček vpřed po podložce. Schvalně si to vykoušejte: podříďte své měsíční détko pod párem a postavte ho lehce rozcípkama na podložku, ukážte vám, jaké roztomilé kroky už umí udělat. Tuto dovednost ale ztratí do druhého měsíce života, aby se pak následujících zhruba 10 až 15 měsíců opět věhemenně snažilo o podobný polohy končetin, tentokrát o vědomí,

REFLEXY MIMINKA ZKONTROLUJE LÉKAŘ HNED PO PORODU.

koordinovány. Dodnes nad smyslem chodidlo reflex vědci krouží hlavami. Ovšem miminko oplývá ještě jedním reflexem, který způsobuje polohy vpřed – plací reflex. Jedná se o předběžnou fazu sluktečného placent, která je pro vývoj muskulatury velice důležitá. Tento reflex totiž pomáhá dítěti trénovat rovnováhu po průzdiží vývojové kroky.

JAKO MALÉ OPIČKY

3 **U** krehkých miminek se dají krásně sledovat pozitistiky z drívějších fází vývoje člověka. Konkrétně třeba úchopový reflex na rukou a na nohu, který by důležitý pro to, aby se dítě mohlo zavést na matku, když se polohou. Ostatně si to můžete vyzkoušet sama: jakmile se dotknete ukazováčkem dlaní vašeho miminka, okamžitě se sevřou v pěst tak pevně, že vám da pak praci své proti opět výhnout. Ze stejného dívodu novorozenec zůstává i tzv. Morový reflex, který se aktivuje, jakmile miminko slyší hlasitý zvuk nebo má pocit, že pada dozadu. Je to rovněž něco, co jsme podědili po našich předcích z minulosti. Rozrození ručiček a nožiček na stranu a našedný polohy ve směru objektu měl novorozencom zajistit bezpečně a pevně zachycení se na této matce v případě chůze či jiného náhlého pohybu. Může k němu dojít i přesto, že s miminkem zácházejí co nejmíň. Jakmile se tak stane, je to znamení, že by se měli rodiče ke svému miminku chovat jemněji či tisíci.

Testování po narození

Hned po porodu by mělo dojít k prvnímu vysetení na porodním sále. Prvnímn lékař by se měl ujistit, že dítě disponuje všemi vrozenými reakcemi. Dále by pak novorozenec reflexy měl sledovat předatří pravidelných preventivních návštěvách, aby se v případě absence některých reakcí mohla zjistit příčina. ■

Odborník radí:
MUDr. RADKA CHUMOVÁ,
primářka neonatologického
oddělení Nemocnice Mělník
a lékařka novorozeneckého
oddělení Nemocnice Na
Bulovce.

Které reflexy jsou u novorozenec nejdůležitější? Z pohledu základního přebíti jsou důležité reflexy hledací a sací – ten nastupuje již od 24–28. gestačního týdne – nebo reflex polohy. Umožňují novorozenec přijem mateřského mléka.

A co například Morový, chodící, plavací či úchopový?
Jsou čerstvěmu miminku k něčemu využitelné?
Vybavení všech reflexů u novorozence je důležité, protože jejich absenze, stejně jako přetrávání v pozdějším období, je patologické a svědčí o poškození nervové soustavy. S tím souvisí i síla jednotlivých reflexních odpovědí. Jejich snížení nebo zvýšení může souvisejí mj. s nedonošenosťí, porodním poraněním, užíváním návykových látek nebo medikací matky či postižením nervového systému (např. proběhlý nedostatek kyslíku, některé infekce, vrozené vývojové vadky, metabolické nebo genetické onemocnění apod.).

V jakém případě by mohla mit maminka obavy, že je něco v nepředvídatu?

Asymetrické reflexy vždy vyžadují zvýšenou pozornost. Například snížený úchopový reflex na jedné horní končetině může souvisejí se zlomeninou klíční kosti během porodu, ale důvod asymetrie může být i mnohem závažnější. Vhodné je vysetení dětským neurologem.